

สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐาน

๑. ด้านกายภาพ

๑.๑ ที่ตั้งของตำบลผักขวง

ตำบลผักขวงตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือของอำเภอทองแสนขัน ระยะห่างจาก ที่ว่าการอำเภอทองแสนขัน ประมาณ ๑๒ กิโลเมตร มีพื้นที่ ๑๗๖ ตารางกิโลเมตร หรือ ๑๑๐,๐๐๐ ไร่

ทิศเหนือ ติดต่อกับ ตำบลผาเลือด อำเภอท่าปลา จังหวัดอุตรดิตถ์

ทิศใต้ ติดต่อกับ ตำบลบ่อทอง อำเภอทองแสนขัน จังหวัดอุตรดิตถ์

ทิศตะวันออก ติดต่อกับ ตำบลน้ำไคร้ อำเภอน้ำปาด จังหวัดอุตรดิตถ์

ทิศตะวันตก ติดต่อกับ ตำบลบ่อทอง,ตำบลน้ำพี อำเภอทองแสนขัน จังหวัดอุตรดิตถ์

๑.๒ ลักษณะภูมิประเทศ

ทางด้านตอนเหนือ ตะวันออก และตะวันตกของตำบลมีพื้นที่ป่าไม้ และภูเขาเป็นส่วนใหญ่ ส่วนตอนกลางของตำบลจะเป็นพื้นที่สูงตามเชิงเขา พื้นที่ราบและลาดเอียง และพื้นที่ราบลุ่มเพียงบางส่วน

๑.๓ ลักษณะภูมิอากาศ

ฤดูร้อน อากาศร้อนจัดและแห้งแล้ง

ฤดูฝน ฝนตก ปานกลางทั้งนี้ขึ้นอยู่กับลมมรสุมที่พัดผ่าน

ฤดูหนาว อากาศค่อนข้างหนาวเย็น

๒. ด้านการเมือง/การปกครอง

๒.๑ เขตการปกครอง

ตำบลผักขวง แบ่งเขตการปกครองเป็น ๑๖ หมู่บ้าน ได้แก่

หมู่ที่ ๑ บ้านน้ำหมี่ใหญ่

หมู่ที่ ๙ บ้านโคกกาม

หมู่ที่ ๒ บ้านผักขวง

หมู่ที่ ๑๐ บ้านเขาสัก

หมู่ที่ ๓ บ้านวังโป่ง

หมู่ที่ ๑๑ บ้านน้ำหมี่ใหม่เจริญ

หมู่ที่ ๔ บ้านวังโป่ง

หมู่ที่ ๑๒ บ้านบุงประชานิมิตร

หมู่ที่ ๕ บ้านน้ำหมี่น้อย

หมู่ที่ ๑๓ บ้านใหญ่เจริญ

หมู่ที่ ๖ บ้านร่องลึก

หมู่ที่ ๑๔ บ้านเนินทอง

หมู่ที่ ๗ บ้านปางวุ้น

หมู่ที่ ๑๕ บ้านโคกกาม

หมู่ที่ ๘ บ้านวังตะเคียน

หมู่ที่ ๑๖ บ้านปางวุ้นพัฒนา

๓. ประชากร

๓.๑ ข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนประชากร

ตำบลผักขงมีจำนวนประชากร ดังนี้

หมู่ที่	ชื่อ	จำนวนประชากร (คน)			จำนวน ครัวเรือน
		ชาย	หญิง	รวม	
๑	บ้านน้ำหมี่ใหญ่	๓๙๔	๔๐๗	๘๐๑	๒๕๘
๒	บ้านผักขง	๓๙๑	๓๗๔	๗๖๕	๒๓๙
๓	บ้านวังโป่ง	๔๔๗	๔๔๒	๘๘๙	๒๘๔
๔	บ้านวังโป่ง	๓๓๔	๓๕๗	๖๙๑	๒๒๖
๕	บ้านน้ำหมี่น้อย	๒๘๙	๒๖๐	๕๔๙	๑๗๑
๖	บ้านร่องลึก	๓๕๐	๓๖๕	๗๑๕	๒๓๗
๗	บ้านปางวุ้น	๓๑๘	๓๒๙	๖๔๗	๑๙๓
๘	บ้านวังตะเคียน	๒๔๐	๒๒๙	๔๖๙	๑๓๙
๙	บ้านโคกงาม	๒๔๕	๒๔๖	๔๙๑	๑๕๙
๑๐	บ้านเขาสัก	๒๐๑	๒๑๐	๔๑๑	๑๑๗
๑๑	บ้านน้ำหมี่ใหม่เจริญ	๒๒๐	๒๐๘	๔๒๘	๑๕๔
๑๒	บ้านปุงประชานิมิตร	๑๕๕	๑๕๐	๓๐๕	๙๓
๑๓	บ้านใหญ่เจริญ	๒๓๑	๒๒๐	๔๕๑	๑๓๐
๑๔	บ้านเนินทอง	๑๖๓	๑๕๒	๓๑๕	๑๐๘
๑๕	บ้านโคกงาม	๒๘๑	๒๕๙	๕๔๐	๑๔๕
๑๖	บ้านปางวุ้นพัฒนา	๑๘๒	๑๘๖	๓๖๘	๑๐๕
	รวม	๔,๔๔๑	๔,๓๙๔	๘,๘๓๕	๒,๗๕๘

(ข้อมูล : ระบบสถิติทางการทะเบียน สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง ประจำปี พ.ศ.๒๕๖๑)

๔. สภาพทางสังคม

๔.๑ การศึกษา

ในพื้นที่ตำบลผักขวาง มีโรงเรียน จำนวน ๕ แห่ง แบ่งเป็น

✎ โรงเรียนระดับประถมศึกษา จำนวน ๒ แห่ง ได้แก่

๑. โรงเรียนบ้านน้ำหมี่ใหญ่
๒. โรงเรียนบ้านผักขวาง

✎ โรงเรียนระดับประถมศึกษา - มัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน ๓ แห่ง ได้แก่

๑. โรงเรียนวังโป่งดำรงวิทย
๒. โรงเรียนบ้านร้องลึก
๓. โรงเรียนบ้านปางวัน

และมีศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน ๑ แห่ง คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลผักขวาง รับอบรมเลี้ยงดูเด็กอายุ ๒ - ๕ ปี เสริมพัฒนาการเรียนรู้ ให้มีความพร้อมทางด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคมและสติปัญญา

๔.๒ สาธารณสุข

ตำบลผักขวางมีโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จำนวน ๒ แห่ง ได้แก่

๑. โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลน้ำหมี่ใหญ่ ตั้งอยู่หมู่ที่ ๑ บ้านน้ำหมี่ใหญ่ ให้บริการประชาชนในพื้นที่หมู่ที่ ๑ , ๕ , ๗ , ๑๔ และ ๑๖

๒. โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลผักขวาง ตั้งอยู่หมู่ที่ ๓ บ้านวังโป่ง ให้บริการประชาชนในพื้นที่หมู่ที่ ๒ , ๓ , ๔ , ๖ , ๘ , ๙ , ๑๐ , ๑๒ , ๑๓ และ ๑๕

๔.๓ อาชญากรรม

ด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

✦ สายตรวจตำบลผักขวาง ๑ แห่ง ตั้งอยู่หมู่ที่ ๑ บ้านน้ำหมี่ใหญ่

๔.๔ ยาเสพติด

องค์การบริหารส่วนตำบลผักขวาง มีการเฝ้าระวังปัญหา ยาเสพติด โดยร่วมกับหน่วยงานในพื้นที่สุ่มตรวจสารเสพติดนักเรียนโรงเรียนพื้นที่ตำบลผักขวางอย่างต่อเนื่อง

๔.๕ การสังคมสงเคราะห์

องค์การบริหารส่วนตำบลผักขวางมีการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ผู้พิการ และผู้ป่วยเอดส์ ตามนโยบายของรัฐบาลให้กับผู้สูงอายุ ผู้พิการ และผู้ป่วยเอดส์ ในพื้นที่ตำบลผักขวาง นอกจากนี้ยังมีการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นๆ อาทิ สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดอุตรดิตถ์ บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดอุตรดิตถ์ เพื่อให้การช่วยเหลือเด็ก ผู้สูงอายุ ผู้พิการ และผู้ด้อยโอกาส อย่างต่อเนื่อง

๕. ระบบบริการพื้นฐาน

๕.๑ การคมนาคมขนส่ง

๑. ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๑๒๑๔ (แสนขัน - วังผาชัน) เริ่มจากตำบลบ่อทอง ผ่านหมู่ที่ ๑, ๒ ตำบลบ่อทอง, ตำบลผักขวง หมู่ที่ ๘, ๙, ๖, ๑๒, ๔, ๓, ๒, ๑๑ และหมู่ที่ ๑ ออกไปยังอำเภอน้ำปาด จังหวัดอุตรดิตถ์ โดยจะเชื่อมโยงกับทางหลวงแผ่นดิน หมายเลข ๑๒๔๖

๒. ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๑๐๔๗ (ป่าขนุน - วังผาชัน) เริ่มจากอำเภอมืองอุตรดิตถ์ ผ่านตำบลน้ำพี ตำบลผักขวง หมู่ที่ ๗, ๑๑, และหมู่ที่ ๑ ออกไปยังอำเภอน้ำปาด จังหวัดอุตรดิตถ์

๕.๒ การไฟฟ้า

ตำบลผักขวงมีไฟฟ้าครบทั้ง ๑๖ หมู่บ้าน แต่ยังมีไฟฟ้าสายทางสาธารณะยังไม่ครอบคลุมทั่วทั้งหมู่บ้าน

๕.๓ การประปา

ตำบลผักขวงมีประปาหมู่บ้านครบทั้ง ๑๖ หมู่บ้าน

๕.๔ โทรศัพท์

ตำบลผักขวงมีเครือข่ายโทรศัพท์และเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเข้าถึงทุกหมู่บ้าน

๕.๕ ไปรษณีย์

ตำบลผักขวงมีที่ทำการไปรษณีย์ ๑ แห่ง ตั้งอยู่หมู่ที่ ๔ บ้านวังโป่ง

๖. ระบบเศรษฐกิจ

๖.๑ การเกษตร

ประชากรในตำบลผักขวง จะประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นส่วนใหญ่ ได้แก่ การปลูกข้าว, ถั่วเหลือง, อ้อย, ยาสูบ, ข้าวโพด, มะม่วง, มะขาม ฯลฯ ซึ่งนับว่าเป็นพืชเศรษฐกิจ และเป็นรายได้หลักของครอบครัว โดยเกษตรกรจะนำไปขายเอง หรือมีพ่อค้ามารับซื้อ แล้วนำไปจำหน่ายต่อ

๖.๒ การประมง

พื้นที่ตำบลผักขวงมีคลองตรอนไหลผ่าน และมีความอุดมสมบูรณ์ ประชาชนสามารถทำประมงเพื่อเลี้ยงชีพได้

๖.๓ การปศุสัตว์

การเลี้ยงสัตว์ส่วนใหญ่จะเลี้ยงไว้เพื่อจำหน่าย เพื่อการบริโภคและเลี้ยงไว้ใช้งาน ได้แก่ โคเนื้อ กระบือ สุกร เป็ด ไก่ ปลา เป็นต้น โดยสัตว์จำพวก โค กระบือ จะเลี้ยงไว้เพื่อการจำหน่าย มากกว่าใช้แรงงาน เนื่องจากในปัจจุบันเกษตรกรนิยมใช้แรงงานจากเครื่องมือ เครื่องจักรในการทำไร่ทำนา มากกว่าการใช้แรงงานของสัตว์

๖.๔ การบริการ

หน่วยธุรกิจเขต อบต.

✦ ธนาคาร	-	แห่ง	✦ โรงแรม	-	แห่ง
✦ ปั้มน้ำมัน และก๊าซ	๘	แห่ง	✦ โรงเรียน	๙	แห่ง

๖.๕ การท่องเที่ยว

✦ **ถ้ำจัน** ซึ่งตั้งอยู่บริเวณเทือกเขาจัน บ้านน้ำหมี่ใหญ่ หมู่ที่ ๑ มีลักษณะเป็นถ้ำหินปูน มีความสวยงาม นอกจากนั้นราษฎรบ้านน้ำหมี่ใหญ่ และหมู่บ้านใกล้เคียง ยังมีความเชื่อว่าเป็นถ้ำศักดิ์สิทธิ์ ซึ่งจะมีการประกอบพิธี บวงสรวงเป็นประจำทุกปี

๖.๖ อุตสาหกรรม

ตำบลผักขงไม่ใช่พื้นที่อุตสาหกรรม ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ทำไร่นา และเลี้ยงสัตว์

๖.๗ การพาณิชย์และกลุ่มอาชีพ

ประชากรมีการรวมกลุ่มอาชีพ เมื่อว่างเว้นจากการทำเกษตรกรรม อาทิ กลุ่มผู้ทำน้ำพริก กลุ่มทำขนมไทย กลุ่มสตรี เพื่อรายได้เสริม และเพื่อทำกิจกรรมต่างๆ เช่น แอโรบิค รำ เต้นบาสโลบ ฯลฯ

๖.๘ แรงงาน

ประชากรในตำบลผักขงจะใช้แรงงานในทาง

แรงงานภาคเกษตรกรรม ส่วนใหญ่เป็นแรงงานจากสมาชิกภายในครอบครัว และแรงงานจากเพื่อนบ้าน ที่มารับจ้างทั้งภายในตำบล และภายนอกตำบล

แรงงานนอกภาคเกษตรกรรม จะเป็นหลังจากเสร็จฤดูเก็บเกี่ยวพืชเสร็จแล้ว ประชาชน ก็จะไปรับจ้างทำงานทำ ส่วนใหญ่จะไปรับจ้างตามต่างจังหวัด รวมทั้งกรุงเทพฯ อาชีพที่รับจ้าง ส่วนใหญ่ ได้แก่ รับจ้างทำงานในโรงงาน งานบริการ งานช่างฝีมือ งานก่อสร้าง เป็นต้น

๗. ศาสนา ประเพณี วัฒนธรรม

๗.๑ การนับถือศาสนา

ประชากรส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ ในพื้นที่ตำบลผักขงมีวัด จำนวน ๘ แห่ง ได้แก่

๑. วัดสว่างคลองตรอน หมู่ที่ ๑	๕. วัดร้องลึกศรีชุมภรณ์ หมู่ที่ ๖
๒. วัดผักขง หมู่ที่ ๒	๖. วัดวังตะเคียน หมู่ที่ ๘
๓. วัดวังโป่ง หมู่ที่ ๓	๗. วัดเขาสักสามัคคีธรรม หมู่ที่ ๑๐
๔. วัดน้ำหมี่น้อย หมู่ที่ ๕	๘. วัดปางวัน หมู่ที่ ๑๔

และมีสำนักสงฆ์ จำนวน ๓ แห่ง ได้แก่

๑. สำนักสงฆ์บ้านโคกงาม หมู่ที่ ๙
๒. สำนักสงฆ์บ้านน้ำหมี่ใหม่เจริญ หมู่ที่ ๑๑
๓. สำนักสงฆ์สหบุญญาราม หมู่ที่ ๑๖

นอกจากนี้ยังมีประชากรบางส่วนนับถือศาสนาคริสต์ โดยมีโบสถ์คริสต์ จำนวน ๔ แห่ง ตั้งอยู่ หมู่ที่ ๒ หมู่ที่ ๖ หมู่ที่ ๑๑ และหมู่ที่ ๑๖

๗.๒ ประเพณีและงานประจำปี

ตำบลฝักขวงมีประเพณีแห่ประสาฬหี ในช่วงเทศกาลสงกรานต์

๘. ทรัพยากรธรรมชาติ

๘.๑ น้ำ

แหล่งน้ำเพื่อการเกษตร

การทำการเกษตรของตำบลฝักขวง จะอาศัยน้ำฝนเป็นสำคัญ นอกจากนี้ยังมีแหล่งน้ำธรรมชาติที่สามารถนำมาใช้ประโยชน์ด้านการเกษตร ได้แก่ คลองตรอนฝั่งขวา, คลองชลประทานฝั่งซ้าย, ห้วยน้ำมิด, ห้วยน้ำหมี่, ห้วยฝักขวง, ฯลฯ รวมทั้ง บึง หนองน้ำ สระน้ำ และสถานที่ที่ทางราชการจัดสร้างขึ้นเพื่อประชาชนใช้สอย เช่น อ่างเก็บน้ำห้วยขุนลาด อ่างเก็บน้ำปางวุ่น เป็นต้น ซึ่งแหล่งน้ำเหล่านี้จะแห้ง หรือตื้นเขินในฤดูแล้ง ปริมาณยังไม่เพียงพอต่อการทำการเกษตร

แหล่งน้ำเพื่อการอุปโภค - บริโภค

ประชาชนส่วนใหญ่ในตำบลฝักขวง จะใช้น้ำบาดาลจากบ่อน้ำตื้น บ่อน้ำบาดาล และประปาหมู่บ้าน

๘.๒ ป่าไม้

ทางด้านตอนเหนือ ตะวันออก และตะวันตกของตำบลมีพื้นที่ป่าไม้ และภูเขาเป็นส่วนใหญ่ ตำบลฝักขวงมีพื้นที่ติดกับเขตนวนอุทยานถ้ำจัน

๘.๓ ภูเขา

ตำบลฝักขวงมีภูเขาทางด้านตอนเหนือ และตะวันออก

๘.๔ ทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญ

ภายในตำบลฝักขวงมีทรัพยากรธรรมชาติที่เป็นแร่ธาตุสำคัญ ได้แก่ แร่หินปูน ซึ่งพบมากบริเวณ หมู่ที่ ๑ บ้านน้ำหมี่ใหญ่ แร่หินปูน นี้จะเป็นประโยชน์ต่อการอุตสาหกรรมก่อสร้าง